

Provinciale Staten

Clustercode WL
Ons kenmerk DOC-00608695
Bijlage(n) 2

Uw kenmerk -
Maastricht 20 februari 2024
Verzonden 21 februari 2024

Onderwerp

Statenvoorstel 'Beleidskader Nieuwe Energie en een Schoon Leefmilieu'

Geachte Staten,

Hierbij bieden wij u het statenvoorstel 'Beleidskader Nieuwe Energie en een Schoon Leefmilieu' aan ter bespreking in uw Statencommissie Leefomgeving op 29 maart 2024.

Het coalitieakkoord en het beleidskader

Het voorliggende statenvoorstel betreft een uitwerking van het coalitieakkoord Elke Limburger telt! Dit beleidskader vormt een uitwerking van hoofdstuk 5 Nieuwe energie en schoon leefmilieu. In dit hoofdstuk ligt de focus op de energietransitie en het bevorderen van de gezondheid van de Limburgers door de verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving. In het voorliggende beleidskader zijn de uitgangspunten uit het coalitieakkoord vertaald naar een tweetal lange termijn doelstellingen:

- Energie wordt efficiënt benut, is betaalbaar en CO₂-arm;
- Een schone, gezonde en veilige leefomgeving.

Deze doelstellingen, met de daarbij behorende resultaten en activiteiten, vindt u terug in de doelenboom welke is toegevoegd als bijlage bij het beleidskader.

Wijzigingen en bestuurlijke aandachtspunten

Op 26 januari jl. is het beleidskader Nieuwe Energie en een Schoon Leefmilieu in concept met u besproken. Naar aanleiding van de door u gemaakte opmerkingen en gestelde vragen zijn aanpassingen gedaan in het beleidskader en daarom geven wij onderstaand een overzicht van de belangrijkste wijzigingen en aandachtspunten per onderdeel:

Nieuwe Energie

Als college geven wij prioriteit aan de opgave rondom het toekomstbestendig maken van onze **energie infrastructuur** en het beperken van de effecten van netcongestie. Onze energie-infrastructuur is randvoorwaardelijk voor de realisatie van alle andere opgaven bijvoorbeeld als het gaat om woningbouw, de vestiging en verduurzaming van bedrijven en de verduurzaming van de mobiliteit. Een toekomstbestendige infrastructuur, zowel naar Limburg toe als binnen Limburg, is daarom topprioriteit. De Provincie werkt hierin samen met gemeenten, het Rijk, marktpartijen en netbeheerders. Een van de activiteiten die wij als Provincie ondernemen is het versnellen van onze ruimtelijke procedures, ten behoeve van een tijdige realisatie van energie-infrastructuur projecten.

Vanuit de opdracht van het coalitieakkoord *Elke Limburger telt!* richten wij een **Provinciale Energiemaatschappij** op die 'bestaande provinciale activiteiten bundelt en gericht is op het verbinden van kennis en uitvoeringskracht van partners om de energietransitie de komende jaren in goede banen te leiden'. Met behulp van een afwegingskader maken we de voor- en nadelen van door ons onderzochte mogelijkheden met betrekking tot de Provinciale Energiemaatschappij inzichtelijk, zodat we tot een transparant, gedragen en kansrijk model voor een Provinciale Energiemaatschappij komen. Tijdens een technische sessie medio 2024 willen wij de richting voor de Provinciale Energiemaatschappij met uw Staten bespreken. Voor de daadwerkelijke oprichting van de energiematschappij (deelneming) is besluitvorming door uw Staten noodzakelijk. Hiervoor zullen wij u in 2025 een statenvoorstel aanbieden.

Ons college alsook het Rijk wenst een terughoudend gebruik van landbouwgrond voor **zon-pv**. Rijk, IPO, VNG en UvW hebben een bestuursconvenant afgesloten waarin afspraken zijn gemaakt over de criteria waaronder landbouwgronden mogen worden ingezet voor grootschalig zon-pv. Wij zullen de strikte nee-tenzij-criteria uit het bestuursconvenant als uitgangspunt gebruiken voor een aanpassing van de huidige instructieregels van de Omgevingsverordening in het tweede/derde kwartaal van 2024. De Omgevingsverordening wordt vastgesteld door uw Staten. Voor de opwek van energie streven we naar meervoudig ruimtegebruik waarbij we de vrije ruimte op daken, gevels en andere plekken binnen en buiten bebouwd gebied (zoals parkeerplaatsen, langs weg- en spoorinfrastructuur, geluidschermen, stortplaatsen etc.) benutten voor zonnepanelen. Tevens vinden wij het wezenlijk dat bij de ontwikkeling van zon- en windprojecten maximale participatie plaatsvindt van de omgeving.

Het haalbaarheidsonderzoek binnen de Limburgse '**Small Modular Reactors**' (SMR's) alliantie loopt. Middels een mededeling portefeuillehouder worden uw Staten geïnformeerd over de uitwerking van de motie 2947 Bastiaans c.s. inzake draagvlak, kennisdeling en locatiefactoren (eerste kwartaal van 2024). Voor de vervolgstappen is het Ministerie van EZK nadrukkelijk aan zet. Wij continueren het gesprek met het Rijk en onderzoeken de mogelijkheden tot het doen van een aanvraag ter bevordering van SMR (locatie)onderzoek indien er een Rijksregeling aan de orde is. Na bekendmaking van de landelijke programma-aanpak zullen wij uw Staten informeren inzake de uitwerking van motie 3020 Schyns c.s. middels een mededeling portefeuillehouder.

Voor de thema's geothermie en groen gas ondernemen wij een aantal activiteiten vanuit energie- en landbouwbeleid. Onze inzet ten aanzien van groen gas en geothermie hebben wij verduidelijkt in dit beleidskader.

In het beleidskader hebben we tevens inzicht gegeven in het huidige energiegebruik in Limburg. Hoe een toekomstbestendig energiesysteem en de energiemix voor Limburg eruit zal zien is nog niet duidelijk. Om beter inzichtelijk te krijgen waar we nu aan moeten werken ten behoeve van het energiesysteem van de toekomst, gaan we het komende jaar aan de slag met een **energievisie**. Uw Staten worden betrokken in dit proces via het plan van aanpak POVI dat rond de zomer wordt verwacht. Hiermee beschouwen we toezegging 9377 als afgedaan.

Een Schoon Leefmilieu

Een schone, gezonde en veilige leefomgeving vraagt om een integrale benadering van de leefomgeving met de focus op de gezondheid van de Limburgers. De vermindering van de blootstelling aan milieuvervuiling (schone en gezonde leefomgeving) en het (verder) inperken van ongelukken met gevaarlijke stoffen (veilige leefomgeving) zorgen voor meer (kwalitatieve goede) levensjaren van de Limburgers. Enerzijds vraagt dat om een doortastendheid op inhoud, maar ook robuustheid in uitvoering.

Voorafgaand aan de behandeling van dit voorstel ontvangt uw Staten een appreciatie van het externe rapport naar **concretiserend milieubeleid** via een mededeling portefeuillehouder. De appreciatie van het externe rapport over de verkenning naar concretiserend milieubeleid zal richting geven over de vervolgitwerking van het milieubeleid. Uw Staten zal ook daarna worden geïnformeerd over de vervolgstappen die ons college op dit punt zet. De basis van het milieubeleid moet ook zijn verankerd in de Provinciale Omgevingsvisie, zoals de Omgevingswet dat voorschrijft. U zult in het eerste kwartaal van 2024 het plan van aanpak voor de actualisatie van de Provinciale Omgevingsvisie ontvangen ter sondering. In dit plan van aanpak worden de nadere bespreek- en behandelmomenten gerelateerd aan dit proces, waaronder de sonderen bespreking van de omgevingsvisie en besluitvorming over de omgevingsvisie en de omgevingsverordening.

Op welke manier het VTH instrumentarium wordt ingezet bij het uitvoeren van de provinciale wettelijke taken op het gebied van milieu, natuur, (zwem)water, bodem, onderaardse kalksteengroeven en ontgroningen wordt uitgewerkt in het VTH beleidsplan 2024. Hierin wordt ook ingegaan de manier waarop de bestuursrecht- en strafrechtketen elkaar kunnen versterken bij de aanpak van illegaliteiten. Een van de manieren om dat te doen is inzetten op versterking van de inzet van **provinciale BOA's** (ook wel de Groene Brigade genoemd). De inzet van de provinciale BOA's is verduidelijkt. De capacitaire inzet van de provinciale BOA's is versterkt. Het betreft hier specifiek onze wettelijke taak op het gebied van flora en fauna, die als het gaat om strafrechtelijke handhaving, primair gericht is op het tegengaan van stroperij door de provinciale BOA's. Als het gaat om andere criminele activiteiten en brede ondermijnende criminaliteit in het buitengebied, is dit een verantwoordelijkheid van de politie en het openbaar ministerie. Vanuit het Kader Provincie Midden in de Samenleving maakt de Commissaris van de Koning wel samen met de medeoverheden werk van het tegengaan van bestuurlijke en ambtelijke ondermijning.

Uw Staten zal in het eerste kwartaal van 2024 worden meegenomen in de toekomstscenario's voor het Limburgse VTH-stelsel. Dit vergt nog een nadere oriëntatie op de voor- en nadelen, samen met de partnerorganisaties. Uw Staten zal tevens worden geïnformeerd als de opdracht aan de Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg is verstrekt en ook als het VTH-Beleidsplan is vastgesteld. Het hart van het VTH-Beleidsplan, zijnde de Uitvoerings- en handavingsstrategie is al vastgesteld door ons college en is uw Staten al over geïnformeerd bij een mededeling portefeuillehouder van 5 december 2023 (DOC-00582716).

Voor een gedetailleerd overzicht van alle wijzigingen en aanpassingen ten opzichte van het eerdere concept-beleidskader hebben wij een separate 'nota van wijzigingen' voor u opgesteld als aparte bijlage bij de stukken. Daarmee beschouwen we toezegging 9380 als afgedaan.

Vervolg

Het voorliggende statenvoorstel betreft een uitwerking van het coalitieakkoord *Elke Limburger telt!* Zoals besproken in uw Agendacommissie en Presidium zullen de beleidskaders na de eerdere sonderende bespreking nu worden aangeboden voor een *oordeelsvormende* bespreking in de Statencommissies in maart 2024. Indien uw Staten de voorstellen besluitrijp achten zullen deze besluitvormend in de Provinciale Statenvergaderingen van april en mei 2024 aan u voorgelegd worden.

We rapporteren periodiek, in het ritme van de Planning & Control cyclus, over de voortgang op de gestelde doelen binnen dit kader (deze zijn terug te vinden in de bijbehorende doelenboom). Daar waar de inzet van de programmareservers Nieuwe energie en schoon leefmilieu (€ 10 mln) gewenst is, wordt dit via een begrotingswijziging aan uw Staten voorgelegd. Dit zullen we pas doen zodra het beleid concreet en duidelijk genoeg is voor uw Staten. Het eerstvolgende moment waarop wij bij u een voorstel kunnen neerleggen om middelen uit de programmareserve in te zetten volgt snel, namelijk op 28 juni bij vaststelling van de Voorjaarsnota 2024.

Voor de externe verspreiding zal ook een aantal fysieke exemplaren worden gedrukt. Wij gebruiken daarvoor CO₂-neutraal papier van landbouwafval geproduceerd door PaperWise uit Weert.

Wij kijken uit naar de bespreking met uw Staten in de Statencommissie Leefomgeving van 29 maart 2024.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

Statenvoorstel – 1 minuut versie

No: G-24-011

1 Onderwerp

Statenvoorstel kader Nieuwe Energie en een Schoon Leefmilieu

2 Inleiding/aanleiding inclusief beoogd resultaat

Energie is een basisvoorziening voor mensen en bedrijven en een gezond leefmilieu is een sociaal grondrecht waarvoor de overheid een zorgplicht heeft. Vanuit deze algemene verantwoordelijkheden ontwikkelt de Provincie daarom beleid en initiatieven. Daarvoor heeft zij formele bevoegdheden en kerntaken én zet zij kennis, capaciteit en middelen in vanuit het algemeen belang.

Het werken aan de energietransitie en een schoon leefmilieu is niet alleen een technische aangelegenheid, maar draait in de kern juist om een sociaaleconomische verandering. Het gaat om de overgang naar een nieuwe economie en werken aan de kwaliteit van wonen en leven. Daarbij wordt van de overheid (rijk, provincies en gemeenten) enerzijds daadkracht en richting gevraagd, maar diezelfde overheid heeft anderzijds ook de zorgplicht om oog te hebben voor een verantwoord tempo en de betaalbaarheid van deze voorzieningen en kwaliteiten. In het voorliggende kader Nieuwe Energie en een Schoon Leefmilieu (zie bijlage) worden de hoofdlijnen van het provinciale beleid voor de periode 2024-2027 nader geduid.

Dit nieuwe beleidskader vervangt voor het thema energie de huidige Provinciale Energie Strategie (deel 2) (december 2020) en de Limburgse Waterstofagenda 2.0 (december 2020). De prioriteiten in dit kader voor een schoon leefmilieu zijn bouwstenen voor de nog te actualiseren Provinciale Omgevingsvisie.

Dit beleidskader is sonderend besproken in de vergadering van de Statencommissie Leefomgeving op 26 januari 2024. Naar aanleiding van deze behandeling zijn er aanpassingen gedaan in het beleidskader. De verwerkte wijzigingen worden geduid in een Nota van Wijzigingen aan Provinciale Staten, zodat inzichtelijk is wat er gewijzigd is ten opzichte van de sonderende versie.

Vervolgproces

Na de behandeling in de Statencommissie Leefomgeving van 29 maart 2024, en indien akkoord bevonden, zal besluitvorming plaatsvinden in de vergadering van Provinciale Staten op 12 april 2024.

3 Bevoegdheid

Het vaststellen van de kaders voor het provinciale beleid is een bevoegdheid van Provinciale Staten.

4 Voorstel aan Provinciale Staten

In te stemmen met de vaststelling van voorliggend beleidskader 'Nieuwe Energie en een Schoon Leefmilieu'.

5 Argumenten / toets duurzaamheidparagraaf

Totstandkoming van de acht beleidskaders

In de aanloop naar deze provinciale beleidskaders heeft u voor diverse deelonderwerpen uit deze kaders reeds werkbezoeken afgelegd o.a. via PS-on-tour, zijn er technische briefing of infosessies georganiseerd of zijn er gesprekken met woordvoerders van uw fracties gevoerd. Vanuit de aanbevelingen van de eerdere werkgroep Verbetering Positie Provinciale Staten (VPPS) – inmiddels Commissie VPPS – is zo invulling gegeven aan het actief betrekken van de Staten in een vroegtijdig stadium bij onderdelen van de 8 beleidskaders.

Tegelijkertijd hebben wij ook geleerd van de vorige periode in de wijze waarop de provinciale beleidskaders toen zijn vastgesteld. We zetten daarbij de volgende stappen in deze periode:

- Van 39 kaders en uitvoeringsprogramma's (2019-2023) naar 8 beleidskaders (2023-2027);
- Van vrije structuur en verschillende abstractieniveaus naar uniforme structuur en uitvoeringsgericht;
- Van kaders zonder KPI's of met 22 KPI's naar uniforme beschrijving van impact-outcome-output aan de hand 8 'doelenbomen' vanuit een meer kennis- en databedreven werkwijze;
- Van financieel 'planningsoptimisme' en voor 4 jaar 'afscheuren' naar werken met programmareserves en jaarlijkse realistische planning;
- Van kaders die niet te relateren zijn aan de begroting naar een 1 op 1 aansluiting kaders en P&C-cyclus;
- Van kader-afhankelijke invulling lobby en fundraising naar een structurele inbedding in elk beleidskader;
- Van enkel oordeelsvormende betrokkenheid PS naar een brede vroege betrokkenheid van Provinciale Staten (VPPS);
- Van ad hoc planning PS-stukken naar een Strategische Voorraadagenda 2024 (jaarplanning) voor Statencommissies en PS.

Werken aan maatschappelijke impact (doelenboom)

De Doelenboom

Gedurende deze collegeperiode is het onze inzet om als provincie concrete toegevoegde waarde te bieden en (meetbare) maatschappelijke impact te realiseren. In alle acht de beleidskaders is gekozen om door middel van een doelenboom de essentie van de provinciale inspanningen hiertoe in beeld te brengen.

Door in de doelenboom de gewenste 'maatschappelijke opgave' als vertrekpunt te nemen, is hij richtinggevend voor onze provinciale bijdrage. De doelenbomen geven dus een antwoord op de vragen "wat willen we bereiken?" en "wat gaan we hiervoor doen?".

Monitoring

Tevens biedt de doelenboom de basis voor het volgen van de voortgang door Provinciale Staten. Dit wordt pas mogelijk wanneer er ook gemonitord en gerapporteerd wordt over de in de

doelenbomen opgenomen maatschappelijke opgaven, doelstellingen, beoogde resultaten en activiteiten. We zullen dan ook indicatoren opstellen bij de doelenbomen en deze met zorgvuldigheid verwerken in de P&C-cyclus. Aan de hand van deze indicatoren kunnen we de vragen “hoe staat het met de maatschappelijke opgaven in Limburg” en “heeft de provincie haar beoogde resultaten behaald om hier positief aan bij te dragen?” (ten delen) beantwoorden.

Inhoudelijke lijnen beleidskader Nieuwe Energie en een Schoon Leefmilieu

In het beleidskader Nieuwe Energie en een Schoon Leefmilieu wordt er langs zeven inhoudelijke lijnen gewerkt, vier met betrekking tot energie en drie met betrekking tot leefmilieu.

We stellen de behoeften van en de impact op de samenleving centraal. We lichten daarom eerst toe hoe we gezamenlijk met onze partners werken aan de verduurzaming van de gebouwde omgeving en de warmtetransitie (6.1.1). Vervolgens lichten we toe hoe wij de verduurzaming van de industrie en bedrijventerreinen (6.1.2) de komende tijd (verder) zullen stimuleren. Daarna lichten we toe hoe we ervoor zorgen dat de energie-infrastructuur (6.1.3) toekomstbestendig wordt ingericht in Limburg. Als laatste gaan we in op de grootschalige opwek van energie in Limburg (6.1.4). Vanuit de opdracht van het coalitieakkoord *Elke Limburger telt!* hebben we tevens de opdracht geregen om een Provinciale Energiemaatschappij (5.1) op te richten die ‘bestaande provinciale activiteiten bundelt en gericht is op het verbinden van kennis en uitvoeringskracht van partners om de energietransitie de komende jaren in goede banen te leiden’.

Als het gaat om een gezond en veilig leefmilieu te verkrijgen en te behouden is enerzijds relevant wat we doen en anderzijds hoe we dat doen. Dit wordt uitgewerkt aan de hand van drie lijnen: het bevorderen van een schone leefomgeving (6.2.1), de versterking van de uitvoering van kerntaken (6.2.2), en een robuuste uitvoering van het VTH-beleid (6.2.3).

Bovengenoemde lijnen en bijbehorende prioriteiten worden nader toegelicht in de aanbiedingsbrief en het beleidskader.

6 Risico's

Elk kader heeft ook een hoofdstuk ‘Organisatie van de uitvoering’. Het betreft hier ook deels een generieke passage, en deels een specifiek-inhoudelijke inkleuring per kader. De kracht van een kader is zo sterk of zo zwak als haar uitvoering. Vanuit die wetenschap zijn wij als Provincie altijd onderdeel van een groter geheel van maatschappelijke partners en collega-overheden. De slagkracht staat de komende jaren onder druk vanwege een grote arbeidsmarktkrapte die naar verwachting alleen maar zal toenemen. Of het nou gaat om de vakmensen in de energietransitie en maakindustrie, de ecologen of planologen in het ruimtelijk en landelijk domein, of de handen aan het bed, de vrijwilligers bij de voetbalclub of muziekvereniging – ambities realiseer je met de slagkracht van mensen. Verderop in dit statenvoorstel wordt hier nog nader op ingegaan.

Statenvoorstel

No: G-24-011

1. Onderwerp

Statenvoorstel kader Nieuwe Energie en een Schoon Leefmilieu

2. Inleiding/aanleiding inclusief beoogd resultaat

Energie is een basisvoorziening voor mensen en bedrijven en een gezond leefmilieu is een sociaal grondrecht waarvoor de overheid een zorgplicht heeft. Vanuit deze algemene verantwoordelijkheid ontwikkelt de Provincie daarom beleid en initiatieven. Daarvoor heeft zij formele bevoegdheden en kerntaken én zet zij kennis, capaciteit en middelen in vanuit het algemeen belang.

Het werken aan de energietransitie en een schoon leefmilieu is niet alleen een technische aangelegenheid, maar draait in de kern juist om een sociaaleconomische verandering. Het gaat om de overgang naar een nieuwe economie en werken aan de kwaliteit van wonen en leven. Daarbij wordt van de overheid (rijk, provincie en gemeenten) enerzijds daadkracht en richting gevraagd, maar diezelfde overheid anderzijds ook de zorgplicht om oog te hebben voor een verantwoord tempo en de betaalbaarheid van deze veranderingen. In het voorliggende kader Nieuwe Energie en een Schoon Leefmilieu (zie bijlage) worden de hoofdlijnen van het provinciale beleid voor de periode 2024-2027 nader geduid.

Dit nieuwe beleidskader vervangt voor het thema energie de huidige Provinciale Energie Strategie (deel 2) (december 2020) en de Limburgse Waterstofagenda 2.0 (december 2020). De prioriteiten in dit kader voor een schoon leefmilieu zijn bouwstenen voor de nog te actualiseren Provinciale Omgevingsvisie.

Dit beleidskader is sonderend besproken in de vergadering van de Statencommissie Leefomgeving op 26 januari 2024. Naar aanleiding van deze behandeling zijn er aanpassingen gedaan in het beleidskader. De verwerkte wijzigingen worden geduid in de aanbiedingsbrief aan Provinciale Staten, zodat inzichtelijk is wat er gewijzigd is ten opzichte van de sonderende versie.

Vervolgproces

Na de behandeling in de Statencommissie Leefomgeving van 29 maart 2024, en indien akkoord bevonden, zal besluitvorming plaatsvinden in de vergadering van Provinciale Staten op 12 april 2024.

3. Bevoegdheid

Het vaststellen van de kaders voor het provinciale beleid is een bevoegdheid van Provinciale Staten.

4. Voorstel aan Provinciale Staten

In te stemmen met de vaststelling van voorliggend beleidskader 'Nieuwe Energie en een Schoon Leefmilieu'.

5. **Risico's**

Organisatie van de uitvoering (slagkracht)

Elk kader heeft ook een hoofdstuk 'Organisatie van de uitvoering'. Het betreft hier ook deels een generieke passage, en deels een specifiek-inhoudelijke inkleuring per kader. De kracht van een kader is zo sterk of zo zwak als haar uitvoering. Vanuit die wetenschap zijn wij als Provincie altijd onderdeel van een groter geheel van maatschappelijke partners en collega-overheden. De slagkracht staat de komende jaren onder druk vanwege een grote arbeidsmarktkrapte die naar verwachting alleen maar zal toenemen. Of het nou gaat om de vakmensen in de energietransitie en maakindustrie, de ecologen of planologen in het ruimtelijk en landelijk domein, of de handen aan het bed, de vrijwilligers bij de voetbalclub of muziekvereniging – ambities realiseer je met de slagkracht van mensen.

Naast de arbeidsmarktkrapte is de rijksoverheid een belangrijke speler in het realiseren van de gestelde ambities in de kaders. Enerzijds vanuit wet- en regelgeving, anderzijds vanuit de financiële randvoorwaarden voor de grote opgaven van Nederland. En misschien nog wel belangrijker: de nieuwe politiek-bestuurlijke koers die uit de kabinetsformatie volgt. Alhoewel een aantal zaken weliswaar niet controversieel zijn verklaard, zullen hier nog Kamermeerderheden voor gevonden moeten worden. En voor een aantal grote controversiële onderwerpen (klimaat, migratie, landelijk gebied, Groeifonds) is er snel duidelijkheid gewenst over de koers.

Maar ook onze eigen provinciale rolopvatting is daarbij van belang. Het maakt nogal wat uit als je als Provincie de regie naar je toetrekt, of juist de ruimte geeft aan de regio of partners. Een steuntje in de rug, of zelf voorop de bok. Beiden kan, maar wel weloverwogen en vervolgens ook met voldoende menskracht en de juiste rolopvatting deze keuzes implementeren. Regels kunnen knellend werken en staan maatschappelijk initiatief soms in de weg, maar regels kunnen ook duidelijkheid en rechtszekerheid bieden voor burgers als het gaat om gelijk speelveld of handhaving. Er is in de voorliggende kaders uitgebreid ingegaan op de inhoudelijke rollen, taken en bevoegdheden die de provincie ook zelf heeft c.q. ambieert.

6. **Toelichting / kernargumenten/onderbouwing**

Sinds 1 juli 2004 is de energiemarkt geliberaliseerd. De Nederlandse overheid heeft de energiemarkt vrijgegeven om de concurrentie tussen leveranciers te bevorderen en de consument keuzevrijheid te geven om zelf een eigen energieleverancier te kiezen. Wij zien op meerdere plekken in Limburg en de rest van Nederland initiatieven ontplooid worden die het publieke zeggenschap in de energievoorziening terug willen nemen. Provincie Limburg onderzoekt de mogelijkheden om de sociaaleconomische verschillen te verkleinen door het oprichten van een Provinciale Energiemaatschappij. Vanuit de opdracht van het coalitieakkoord richten we een provinciale energiemaatschappij op. Wij willen de energietransitie vanuit de overheid begeleiden om deze ook voor zoveel mogelijk mensen bereikbaar en betaalbaar te maken. Een energiemaatschappij oprichten gebeurt niet van vandaag op morgen. Dit vergt een zorgvuldige voorbereiding binnen de wettelijke mogelijkheden evenals de provinciale randvoorwaarden zoals die in Sturing in Samenwerking (SIS 3.0) zijn voorzien.

Op basis van de aanbevelingen van de landelijke Commissie 'Van Aartsen' en de Zuidelijke Rekenkamer over de versterking van VTH-stelsel en het milieubeleid werken wij deze in dit kader nader uit. Zoals in het coalitieakkoord is aangekondigd is er een verkenning naar concretiserend milieubeleid uitgevoerd door een externe partij. Het rapport hiervan is uw Staten bij de mededeling portefeuillehouder van 24 januari 2024 (GS DOC-00594253) toegezonden. In deze mededeling en herhaald in de commissievergadering van 26 januari 2024, is een appreciatie van ons college op dit rapport aangekondigd. Voorafgaande aan de behandeling van dit Statenvoorstel is deze appreciatie via een mededeling portefeuillehouder in het bezit van uw Staten. Bij het opstellen van dit kader is al geanticipeerd op enkele richtinggevende conclusies van de verkenning, zoals en aantal uitgangspunten langs welke wij de komende jaren willen werken (zie figuur 1 en nadere uitwerking in hoofdstuk 6.2). Deze uitgangspunten zijn de basis voor een bredere politiek-bestuurlijke weging om te komen tot weloverwogen keuzes. Tevens bieden deze politiek-bestuurlijke keuzes ook meer houvast en duidelijkheid voor onze Regionale Uitvoeringsdiensten en uiteindelijk ook voor burgers en bedrijven.

De afgelopen jaren is er een goede basis gelegd voor zowel de te zetten stappen op korte termijn voor de energietransitie, alsook concrete aanbevelingen voor het milieu- en VTH-beleid voor de komende jaren o.a. door het rapport van de Zuidelijke Rekenkamer en de landelijke Commissie 'Van Aartsen'.

7. Afweging van alternatieven en motivering gemaakte keuze / toets duurzaamheidparagraaf **Totstandkoming van de acht beleidskaders**

In de aanloop naar deze provinciale beleidskaders heeft u voor diverse deelonderwerpen uit deze kaders reeds werkbezoeken afgelegd o.a. via PS-on-tour, zijn er technische briefings of infosessies georganiseerd of zijn er gesprekken met woordvoerders van uw fracties gevoerd. Vanuit de aanbevelingen van de eerdere werkgroep Verbetering Positie Provinciale Staten (VPPS) – inmiddels Commissie VPPS – is zo invulling gegeven aan het actief betrekken van de Staten in een vroegtijdig stadium bij onderdelen van de 8 beleidskaders.

Tegelijkertijd hebben wij ook geleerd van de vorige periode in de wijze waarop de provinciale beleidskaders toen zijn vastgesteld. We zetten daarbij de volgende stappen in deze periode:

- Van 39 kaders en uitvoeringsprogramma's (2019-2023) naar 8 beleidskaders (2023-2027);
- Van vrije structuur en verschillende abstractieniveaus naar uniforme structuur en uitvoeringsgericht;
- Van kaders zonder KPI's of met 22 KPI's naar uniforme beschrijving van impact-outcome-output aan de hand 8 'doelenbomen' vanuit een meer kennis- en databedreven werkwijze;
- Van financieel 'planningsoptimisme' en voor 4 jaar 'afscheuren' naar werken met programmareserves en jaarlijkse realistische planning;
- Van kaders die niet te relateren zijn aan de begroting naar een 1 op 1 aansluiting kaders en P&C-cyclus;
- Van kader-afhankelijke invulling lobby en fundraising naar een structurele inbedding in elk beleidskader;

- Van enkel oordeelsvormende betrokkenheid PS naar een brede vroege betrokkenheid van Provinciale Staten (VPPS);
- Van ad hoc planning PS-stukken naar een Strategische Voorraadagenda 2024 (jaarplanning) voor Statencommissies en PS.

Voor de kaders zijn er ook werksessies en diverse gesprekken met partners uit de Limburgse samenleving gevoerd ter voorbereiding. Daarnaast zijn er ook op 10 november 2023 tijdens de behandeling van de Begroting 2024 en Najaarsnota 2023 een aantal moties ingediend die daar waar mogelijk reeds een plek hebben gekregen in de voorliggende beleidskaders.

In de provinciale beleidskaders zijn daarnaast ook de inhoudelijke dwarsverbanden *tussen* de beleidskaders benoemd. Daarnaast is er een aantal *generieke* thema's die als rode draden door alle kaders heen spelen: het verminderen van regeldruk in provinciaal beleid, het vanuit verschillende invalshoeken werken aan de leefbaarheid, het belang van onderwijs en arbeidsmarkt en het werken met kennis en data.

Werken aan maatschappelijke impact (doelenboom)

De Doelenboom

Gedurende deze collegeperiode is het onze inzet om als Provincie concrete toegevoegde waarde te bieden en (meetbare) maatschappelijke impact te realiseren. In alle acht de beleidskaders is gekozen om door middel van een doelenboom de essentie van de provinciale inspanningen hiertoe in beeld te brengen. Mede naar aanleiding van de sonderende bespreking hebben we de benamingen van de verschillende niveaus aangepast naar beter Nederlands taalgebruik. We hebben gekozen om de gestelde maatschappelijke opgave (was eerder 'impact'), doelstellingen (was eerder 'outcome'), beoogde resultaten (was eerder 'output') en activiteiten langs vier niveaus in kaart te brengen via een uniforme opzet:

- Maatschappelijke opgave: Het lange-termijn vraagstuk. Een trendmatige ontwikkeling die niet direct beïnvloedbaar is door provinciaal beleid;
- Doelstelling: De doelstellingen waar we ons de komende periode op richten. Dit zijn doelen waar meerdere partners aan bijdragen;
- Resultaat: Resultaten die de Provincie (zelf of samen met anderen) de komende periode oplevert;
- Activiteiten: Provinciale acties en interventies die verricht zijn om bij te dragen aan de gestelde resultaten.

Door in de doelenboom de gewenste 'maatschappelijke opgave' als vertrekpunt te nemen, is hij richtinggevend voor onze provinciale bijdrage. De doelenbomen geven dus een antwoord op de vragen "wat willen we bereiken?" en "wat gaan we hiervoor doen?". Hierbij zijn we ons ervan bewust dat niet alles binnen de directe of indirecte provinciale invloedssfeer ligt en we vaak samen met andere partners een bijdrage kunnen leveren aan het hoogst gestelde doel. Vandaar ook dat er in een aantal gevallen voor gekozen is om met woorden als 'meer', 'behoud van', 'verbetering', 'toegankelijk' of 'terugdringen' te werken.

Monitoring

Tevens biedt de doelenboom de basis voor het volgen van de voortgang door Provinciale Staten. Dit wordt pas mogelijk wanneer er ook gemonitord en gerapporteerd wordt over de in de doelenbomen opgenomen maatschappelijke opgaven, doelstellingen, beoogde resultaten en activiteiten. We zullen dan ook indicatoren opstellen bij de doelenbomen en deze met zorgvuldigheid verwerken in de P&C-cyclus. Aan de hand van deze indicatoren kunnen we de vragen “hoe staat het met de maatschappelijke opgaven in Limburg” en “heeft de provincie haar beoogde resultaten behaald om hier positief aan bij te dragen?” (ten delen) beantwoorden. Voor een aantal kaders zal er de komende collegeperiode ook gewerkt worden aan het ontwikkelen van nieuwe indicatoren omdat de huidige beschikbare indicatoren ontoereikend zijn.

In de Voorjaarsnota 2024 komen we met een concreet voorstel voor de bij de doelen horende *indicatoren* en de verwerking hiervan in de P&C-cyclus. Door de koppeling tussen (i) de doelenbomen, (ii) indicatoren en (iii) de P&C Cyclus zorgen we voor meer samenhang tussen (i) beleid, (ii) data & informatie en (iii) financiën. Hiermee beogen we de kaderstellende en controlerende taak van Provinciale Staten optimaal te ondersteunen.

Naast de formele wettelijke taken die de Provincie heeft op het gebied van energie en leefmilieu, zijn er in de wijze van uitvoering van deze taken keuzes te maken. In het rapport van de Zuidelijke Rekenkamer werd geconstateerd dat de politiek-bestuurlijke keuze de afgelopen jaren is gemaakt om het VTH-beleid vanuit een ‘minimalistische benadering’ in te vullen. In zowel Provinciale Staten alsook in het coalitieakkoord Elke Limburger telt! is ervoor gekozen om toe te werken naar een robuust VTH-stelsel en bijbehorend beleid. Daarvoor zijn ook extra middelen beschikbaar gesteld.

Ook binnen de energietransitie zijn er keuzes te maken. Een belangrijke prioriteit voor de komende jaren ligt in het gesprek dat de Provincie voert met het rijk en de netbeheerders als het gaat om een toekomstbestendige energie-infrastructuur en het tegengaan van netcongestie. Formeel is dat geen provinciale verantwoordelijkheid, het is aan TenneT, Enexis, Rijk en Autoriteit Consument en Markt die hier verantwoordelijkheden en taken hebben. Toch is hier een dusdanig groot provinciaal belang in het geding, dat wij hierop actief initiatieven ontplooiën en onze lobby krachtig inzetten en ons aandeelhouderschap actief uitoefenen.

Tenslotte heeft de Provincie een belangrijke rol als het gaat om de verdeling van de ruimte in Limburg. Via de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening worden er keuzes gemaakt vanuit een brede politiek-bestuurlijke weging. De keuze voor een Einstein-telescoop of een strikt ‘nee, tenzij principe’ voor zon op landbouwgronden in de zonneladder, heeft direct gevolgen voor de ambities van de RES-regio Zuid-Limburg. De keuze voor een verzwaring van het net, heeft planologische uitwerking nodig in de gemeentelijke omgevingsplannen en kan de Provincie daar waar het gaat om provinciale belangen zelf actief sturen. In het voorliggende beleidskader worden al deze verschillende afwegingen en keuzes nader toegelicht.

Inhoudelijke lijnen beleidskader Nieuwe Energie en een Schoon Leefmilieu

In het beleidskader Nieuwe Energie en een Schoon Leefmilieu wordt er langs zeven inhoudelijke lijnen gewerkt, vier met betrekking tot energie en drie met betrekking tot leefmilieu.

We stellen de behoeften van en de impact op de samenleving centraal. We lichten daarom eerst toe hoe we gezamenlijk met onze partners werken aan de verduurzaming van de gebouwde omgeving en de warmtetransitie (6.1.1). Vervolgens lichten we toe hoe wij de verduurzaming van de industrie en bedrijventerreinen (6.1.2) de komende tijd (verder) zullen stimuleren. Daarna lichten we toe hoe we ervoor zorgen dat de energie-infrastructuur (6.1.3) toekomstbestendig wordt ingericht in Limburg. Als laatste gaan we in op de grootschalige opwek van energie in Limburg (6.1.4). Vanuit de opdracht van het coalitieakkoord *Elke Limburger telt!* hebben we tevens de opdracht geregen om een Provinciale Energiemaatschappij (5.1) op te richten die 'bestaande provinciale activiteiten bundelt en gericht is op het verbinden van kennis en uitvoeringskracht van partners om de energietransitie de komende jaren in goede banen te leiden'.

Als het gaat om een gezond en veilig leefmilieu te verkrijgen en te behouden is enerzijds relevant wat we doen en anderzijds hoe we dat doen. Dit wordt uitgewerkt aan de hand van drie lijnen: het bevorderen van een schone leefomgeving (6.2.1), de versterking van de uitvoering van kerntaken (6.2.2), en een robuuste uitvoering van het VTH-beleid (6.2.3).

Bovengenoemde lijnen en bijbehorende prioriteiten worden nader toegelicht in de aanbiedingsbrief en het beleidskader.

8. Relatie met Programmabegroting – financiële aspecten

Het beleidskader is onderdeel van hoofdstuk 4 uit de Programmabegroting 2024 'Nieuwe energie en leefmilieu', specifiek onderdeel 4.1 'Duurzame energie en duurzaam ondernemen en wonen' en onderdeel 4.2 'Gezond en veilig leefmilieu'.

Het voorliggende kader beschrijft hoe de middelen in de reguliere begroting en de beschikbare programma reserves worden ingezet. In de sonderende behandeling is gevraagd naar de samenhang met de inzet van verschillende soorten instrumenten te duiden (toezegging 9361). Ten aanzien van de reguliere begrotingsmiddelen wordt in de verplichte BBV-paragrafen¹ grondbeleid, financieringen en verbonden partijen en onderhoud kapitaalgoederen inzicht gegeven in de bestaande inzet van instrumenten. Inzet van de programma reserves ten behoeve van nieuwe instrumenten wordt langs drie lijnen beheerst:

- Budgetrecht algemeen: de inzet van programma reserves kan alleen na instemming van PS via de reguliere P&C documenten of een separaat voorstel;
- Wensen en bedenkingen: indien het instrument financiering (inclusief borgstellingen) of deelnemingen wordt ingezet en de inzet meer dan € 1 mln. bedraagt worden PS in gelegenheid gesteld wensen en bedenkingen te uiten;

¹ BBV staat voor Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Er zijn regels voor het opstellen van financiële rapporten van gemeenten en provincies waaronder regels voor de begroting, meerjarenraming, het jaarverslag en de jaarrekening. Deze moeten correct, begrijpelijk en volledig zijn. Daarom laten gemeenten en provincies de jaarrekening controleren door een accountant. Dit staat in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

- Uitvoeringskaders: Bij de inzet van instrumenten wordt het uitvoeringskader SIS 3.0 gehanteerd om een weloverwogen keuze te maken. Specifiek voor grond- en vastgoed is er tevens het uitvoeringskader 'Zo werken wij - grond en vastgoed'.

Overige stromen betreffen het reguliere subsidie proces of het inkoopproces voor opdrachten. Langs deze lijnen wordt u betrokken in de besluitvorming en geïnformeerd over het ingezet instrumentarium.

In tegenstelling tot de voorgaande periode is bewust ervoor gekozen om ook de bestaande middelen mee te nemen in het beleidskader. Er zit de komende 4 jaar immers nog bijna € 1 mld. aan structurele middelen in de begroting en er loopt voor € 200 mln. aan beleid uit de vorige coalitieperiode door in deze coalitie. Daarmee zijn de totaal € 207 mln. intensiveringen slechts een klein deel van hoe wij de komende periode uitvoering geven aan de ambities van dit college. Daarom is het zeer wezenlijk om ook deze structurele en doorlopende middelen mee te nemen en te beschrijven in de voorliggende kaders. Zo houdt u aansluiting met de begroting en de daaropvolgende verantwoording in de voorjaarsnota, najaarsnota en jaarstukken.

De intensiveringsmiddelen zijn in de begroting omgezet naar programma reserves. In onderstaand overzicht ziet u welke middelen aan de hand van deze beleidskaders worden ingezet.

Programma		Ingezet programma reserve	Restant programma reserves	Totaal
1	Perspectief voor het landelijk gebied	€ -	€ 4.000	€ 14.000
2	Samen leven en bestaanszekerheid	€ 350	€ 26.650	€ 27.000
3	Werken aan een toekomstbestendige economie	€ -	€ 55.000	€ 45.000
4	Nieuwe energie en een schoon leefmilieu	€ -	€ 10.000	€ 10.000
5	Leefbare steden en dorpen	€ -	€ 35.000	€ 35.000
6	Cultuur en erfgoed voor iedereen	€ 5.260	€ 24.990	€ 30.000
7	Een bereikbaar en toegankelijk Limburg	€ 1.000	€ 10.000	€ 10.000
8	Provincie midden in de samenleving	€ 900	€ 16.000	€ 16.900
9	Onvoorzien	€ -	€ 19.000	€ 19.000
Totaal		€ 7.510	€ 200.640	€ 206.900

Programma		2024	2025	2026	2027
2	Subsidieregelingen boven lokaal + topsport	€ -350			
6	Voordekunst	€ -1.000			
6	Matching Basis Infrastructuur (BIS)	€ -250	€ -250	€ -250	€ -250
6	Limburgs Museum	€ -300	€ -300	€ -300	€ -300
6	Popmuziek	€ -400			
6	Restauratie monumenten	€ -400	€ -400	€ -400	€ -400
6	Stichting Liberation Route Limburg	€ -15	€ -15	€ -15	€ -15
7	711 Verkeersactieve school	€ -	€ -250	€ -250	€ -500
8	824 Bevrijdingsdag 2024 en 80 jaar bevrijding	€ -900	€ -	€ -	€ -
Totaal		€ -3.615	€ -1.215	€ -1.215	€ -1.465

		€ -7.510
--	--	----------

Daar waar reeds de programmareserve wordt ingezet, zal bij de besluitvormende behandeling tevens de bijbehorende begrotingswijziging voorgelegd worden. U zult ook zien dat een deel van het beleid nog in ontwikkeling is en dat in veel gevallen de programma reserves nog niet (geheel) worden aangesproken. Dat is een positieve ontwikkeling voor het budgetrecht van PS en de beoogde transparantie. Inzet van middelen wordt pas voorgelegd op het moment dat het college én PS kunnen doorgronden waar ze "ja" tegen zeggen.

Het eerstvolgende moment waarop wij bij u een voorstel kunnen neerleggen om middelen uit de programmareserve in te zetten volgt snel, namelijk op 28 juni bij vaststelling van de

Voorjaarsnota 2024. Ondertussen gaat uitvoering gewoon volledig door uit de bestaande middelen, inclusief van overgeboekte middelen uit voorgaande jaar. Zo is de doorontwikkeling gemaakt naar:

1. Minder kaders en meer integraliteit
2. Kaders die gaan over alle middelen
3. Zorgvuldige omgang met het budgetrecht waar beleidsvorming en vrijgeven van middelen hand in hand gaan.

Wij zien dat de uitvoeringskracht onder druk staat. Dat maakt het noodzakelijk om parallel aan het formuleren van nieuw beleid ook keuzes te maken in het staande beleid. Want alleen met focus kunnen de ambities gerealiseerd worden. Het proces rondom de taakstelling van € 50 mln. vormt hier een goed instrument voor. De uitkomsten hiervan leggen wij voor bij de Voorjaarsnota 2024.

Conditioneel voor geslaagde uitvoering is:

1. Dat het rijk en andere partners hun rol pakken (in financiële, wettelijk of uitvoerende zin).
2. Dat GS en PS heldere prioriteiten stellen, en daarmee samenhangend ook besluit wat wij niet, minder of anders gaan doen.
3. Dat rijksmiddelen (en eigen middelen) ook voor uitvoeringskosten aangewend gaan worden.

De provincie wil voor het behalen van de doelen van het coalitieakkoord optimaal gebruik maken van de fondsen en middelen die beschikbaar zijn bij het Rijk en de EU. We hebben een eerste inventarisatie gemaakt van welke fondsen, regelingen en programma's kansrijk zijn bij de beleidsprioriteiten van de verschillende kaders. Op basis van deze inventarisatie gaan wij prioritaire dossiers vaststellen. In de Voorjaarsnota 2024 wordt het overzicht van de prioritaire dossiers ter kennis gebracht van Provinciale Staten. Onze aanpak voor fondsenwerving ('fundraising') is opgenomen in het beleidskader 'Provincie Midden in de Samenleving'.

9. Juridische aspecten – deregulering

In het coalitieakkoord is het terugdringen van regeldruk een rode draad: "Wij zullen waar mogelijk regels schrappen en beleid herzien, ook zullen we ons inzetten om onze eigen procedures te vereenvoudigen of doorlooptijden te verkorten, altijd helder te communiceren en een luisterend oor te hebben voor suggesties vanuit de praktijk" (p.12). Vanuit deze opdracht stellen wij een gecoördineerde aanpak voor die het gehele college en alle beleidskaders betreft. Tegelijkertijd gaan we ook het gesprek aan met onze Limburgse gemeenten om te bezien op welke wijze we ook door bijvoorbeeld goede voorbeelden te delen of door te experimenteren tussen gemeenten onderling. Vanuit het beleidskader Provincie Midden in de Samenleving wordt hier een gecoördineerde aanpak voor ontwikkeld.

Daar waar mogelijk en gewenst zullen wij procedures waarvoor de Provincie verantwoordelijkheid draagt, bijvoorbeeld als het gaat om energie-infrastructuur projecten, versnellen en/of stimuleren waar kan. Tegelijkertijd zullen wij ook als regulerende overheid streng zijn als de kwaliteit van het leefmilieu in Limburg of de veiligheid van Limburgers in het geding is.

10. Verbindingslijnen en andere visies

In alle beleidskaders is er een aparte paragraaf opgenomen “Dwarsverbanden met andere kaders”. Daarin wordt de inhoudelijke samenhang van het provinciale beleid geschetst.

11. Relatie met aanpak coronacrisis

Niet van toepassing.

12. Toets Referendumverordening

Provinciale beleidskaders zijn referendabel conform de Referendumverordening 2022.

13. Effecten op CO₂ en stikstof emissies

De gevolgen van klimaatverandering zijn ingrijpend en zorgen ervoor dat onze huidige brede welvaart en bestaanszekerheid onder druk staan. Landelijk wordt daarom, via het Klimaatakkoord, ingezet op een klimaatneutrale samenleving in 2050.

In het coalitieakkoord *Elke Limburger telt!* hebben wij gesteld dat het gevoel voor urgentie rond de ‘energietransitie’ groter is dan ooit. Dit geldt ook voor de opgaven rondom luchtkwaliteit en veiligheid rondom grote industriële complexen zoals Chemelot. Limburg heeft relatief veel en diverse energie-intensieve industrie en een verouderde woningvoorraad waardoor onze energieopgave relatief groot is. Daarbij is Zuid-Limburg een van de regio’s in Nederland met de grootste energiearmoede. Onze inzet op gebied van de energietransitie en een schoon leefmilieu draagt bij aan de vermindering van CO₂ en stikstof emissies.

14. Verdere planning, procedure en uitvoering

Het voorliggende statenvoorstel betreft een uitwerking van het coalitieakkoord *Elke Limburger telt!* Zoals besproken in uw Agendacommissie en Presidium zullen de beleidskaders na de eerdere sonderende bespreking nu worden aangeboden voor een *oordeelsvormende* bespreking in de Statencommissies in maart 2024. Indien uw Staten de voorstellen besluitrijp achten zullen deze besluitvormend in de Provinciale Statenvergaderingen van april en mei 2024 aan u voorgelegd worden.

15. Periodieke informatie/sturingsinformatie

X Via Jaarstukken en Begroting

- ☐ Paragraaf Projecten
- ☐ Paragraaf Financieringen
- ☐ Paragraaf Verbonden Partijen
- ☐ Paragraaf Bedrijfsvoering
- ☐ Programmaverantwoording

☐ **Voortgangsrapportages Regeling grote Projecten**

16. Evaluatie

In het coalitieakkoord *Elke Limburg telt!* is afgesproken dat bezien wordt of het college met de gekozen richting en tussentijdse resultaten van het coalitieakkoord in het voorjaar van 2025 op koers ligt.

17. Communicatie

Het door Provinciale Staten vastgestelde beleidskader wordt gepubliceerd op www.limburg.nl. Bij de totstandkoming van het beleidskader zijn daarnaast belangrijke communicatieaspecten meegenomen, denk aan de opbouw van het kader en de leesbaarheid ervan. Tot slot wordt er gedurende de uitvoering van het beleidskader met communicatieaspecten rekening gehouden en wordt op zo veel mogelijk momenten gebruik gemaakt van de provinciale communicatiekanalen.

18. Meegezonden bijlagen

Bijlage 1: Nota van wijzigingen t.o.v. sonderend concept-beleidskader

Bijlage 2: Beleidskader "Nieuwe Energie en een Schoon Leefmilieu"

Bijlage 3: Doelenboom "Nieuwe Energie en een Schoon Leefmilieu"

**ONTWERPBESLUIT
PROVINCIALE STATEN
VAN LIMBURG**

No: G-24-011

Onderwerp: Statenvoorstel kader Nieuwe Energie en een Schoon Leefmilieu

Provinciale Staten van Limburg;

gezien het voorstel van Gedeputeerde Staten van Limburg van 20 februari 2024

besluiten:

In te stemmen met de vaststelling van het voorliggend beleidskader 'Nieuwe Energie en een Schoon Leefmilieu'.

Aldus vastgesteld door Provinciale Staten van Limburg in hun vergadering van

De heer mr. A.O.J. Pregled, griffier

De heer E.G.M. Roemer, voorzitter

Bijlage bij Statenvoorstel beleidskader Nieuwe Energie en een Schoon Leefmilieu

Nota van wijzigingen t.o.v. sonderend concept beleidskader

Achtergrond	Wijziging	Plek in document
<i>Actiepunt obv sonderende bespreking LEO</i>	'Verantwoord tempo' terminologie is aangepast.	Inleiding, tweede en derde alinea
<i>Actiepunt obv sonderende bespreking LEO</i> Gedeputeerde van Caldenberg zegt toe een sonderende/informerende sessie voor PS te organiseren waarin de uitgangspunten van de Provinciale Energie Maatschappij zullen worden toegelicht vooruitlopend op het nog op te stellen statenvoorstel.	De wijze waarop uw Staten worden betrokken in het proces van de Provinciale Energie Maatschappij is nader toegelicht.	Paragraaf 5.1, vierde alinea
<i>Actiepunt obv sonderende bespreking LEO</i>	Er is een tabel opgenomen waarin het energieverbruik per sector en de energie mix is uitgesplitst is toegevoegd verwerkt op pagina.	Paragraaf 6.1, tweede alinea, tabel 1
<i>Actiepunt obv sonderende bespreking LEO</i>	De potentie voor warmtenetten in Noord- en Midden Limburg en hoe dit wordt meegenomen in de RES is nader toegelicht.	Paragraaf 6.1.1, subonderdeel 'Verduurzaming via warmtenetten'
<i>Actiepunt obv sonderende bespreking LEO</i>	De passage inzake geothermie (inclusief de rol van het Rijk) is aangescherpt.	Paragraaf 6.1.2, subonderdeel 'Verduurzaming van de Cluster 6 bedrijven'
<i>Actiepunt obv sonderende bespreking LEO</i>	De passage inzake groen gas vanuit energie-oogpunt is aangescherpt.	Paragraaf 6.1.2, subonderdeel 'Verduurzaming van de Cluster 6 bedrijven'
<i>Actiepunt obv sonderende bespreking LEO</i>	De passage inzake de inzet van het LEF en betrokkenheid van PS bij het LEF is aangescherpt.	Paragraaf 6.1.2, subonderdeel 'Investerings door het Limburg Energie Fonds (LEF)'
<i>Actiepunt obv sonderende bespreking LEO</i>	De rol van de netbeheerders is concreter beschreven.	Paragraaf 6.1.3, eerste alinea

<i>Actiepunt obv sonderende bespreking LEO</i>	De Delta Rhine Corridor is nader toegelicht.	<i>Paragraaf 6.1.3, subonderdeel 'Leveringszekerheid van energie en de verbinding met (inter)nationale energie-infrastructuur'</i>
<i>Actiepunt obv sonderende bespreking LEO</i>	De inzichten in wachtlijsten en investeringen door netbeheerders zijn toegevoegd.	<i>Paragraaf 6.1.3, subonderdeel 'Werken aan toekomstbestendige energie-infrastructuur en het beperken van netcongestie', eerste zin en voetnoot</i>
<i>Actiepunt obv sonderende bespreking LEO</i>	De inzet t.a.v. energieopslag is toegelicht.	<i>Paragraaf 6.1.3, subonderdeel 'Werken aan toekomstbestendige energie-infrastructuur en het beperken van netcongestie', 'Ad 3. Efficiënter benutten van energie-infrastructuur en alternatieve oplossingen'</i>
<i>Actiepunt obv sonderende bespreking LEO</i>	De redenering achter strikt nee tenzij-criteria is toegevoegd, tevens is het woord striktere vervangen door strikt (conform tekst Coalitieakkoord).	<i>Paragraaf 6.1.4, subonderdeel 'Hernieuwbare energie op land: windenergie en zonne-energie via RES'en'</i>
<i>Actiepunt obv sonderende bespreking LEO</i>	De mogelijkheden m.b.t. meervoudig ruimtegebruik zijn nader toegelicht.	<i>Paragraaf 6.1.4, subonderdeel 'Hernieuwbare energie op land: windenergie en zonne-energie via RES'en'</i>
<i>Actiepunt obv sonderende bespreking LEO</i>	De invulling van toezegging 9238 is toegevoegd en de invulling van motie 2944 is nader toegelicht.	<i>Paragraaf 6.1.4, subonderdeel 'Hernieuwbare energie op land: windenergie en zonne-energie via RES'en'</i>
<i>Actiepunt n.a.v. recente motie</i>	De invulling van motie 3037 is toegevoegd.	<i>Paragraaf 6.1.4, subonderdeel 'Hernieuwbare energie</i>

		<i>op land: windenergie en zonne-energie via RES'en'</i>
<i>Actiepunt obv sonderende bespreking LEO</i>	De invulling van de motie 3020 Schyns c.s. is aangepast na berichtgeving van het Rijk inzake (vertraging van) landelijke stappen.	<i>Paragraaf 6.1.4, subonderdeel 'Kernenergie: 'Small Modular Reactors' (SMR's)'</i>
<i>Actiepunt obv sonderende bespreking LEO</i>	De inzet t.a.v. (Europese) subsidiemogelijkheden m.b.t. waterstof is toegelicht.	<i>Paragraaf 6.1.4, subonderdeel 'Waterstof'</i>
<i>Actiepunt obv sonderende bespreking LEO</i>	Het VTH beleidsplan is nader toegelicht.	<i>Paragraaf 6.2.3, subonderdeel 'Werken met robuustheidscriteria voor uitvoeringsdiensten en provinciale standpunt'</i>
<i>Actiepunt obv sonderende bespreking LEO</i>	De inzet van de Groene Brigade is toegevoegd.	<i>Paragraaf 6.2.3, eerste en tweede alinea en de Dwarsverbanden met Kader Midden in de samenleving en Dwarsverbanden met Kader Perspectief voor het landelijk gebied</i>
<i>Actiepunt obv sonderende bespreking LEO</i>	Alle aanbevelingen van de ZRK zijn verankerd.	<i>Zowel onderdeel energie als leefmilieu</i>